

Протокол № 7
засідання кафедри практичної психології
від 06 березня 2024 року

Присутні: завідувач кафедри, доктор пед. н., канд. психол. н., проф. Митник О.Я., , канд. психол. наук, доцент Ортікова Н. В., канд. психол. наук, доцент Дубініна К. В., канд. психол. н., доц. Каськов І.В., канд. психол. наук Чанчиков І. К., ст.викл. Лелюх-Степанчук О.О., ст. викл. Матвієнко І. А., ст.викл. Халько М.С.,, викл. Сергата І. О, викл. Максименко Н. В., лаборант Раскопіна Т.В.

Відсутні: канд. психол. н., доц. Євтушенко І.М., канд. психол. н., доц. Унінець І.М., викл. Бакка Ю. В

Порядок денний

1. Архетипна символізація глибинних аспектів психіки суб'єкта
викл. Сергата І.О.
2. Затвердження графіків модульного контролю знань, ректорських контрольних робіт, консультацій, відкритих занять, взамовідвідування занять на другий семестр
викладачі кафедри
3. Про рекомендацію до друку методичних рекомендацій та вимог до написання та захисту дипломних, магістерських робіт зі спеціальності «Психологія»
Митник О.Я.
4. Питання про відвідування аудиторних занять студентами 3 та 4 курсів спеціальності «Психологія»
Митник О.Я.

Різне

Хід засідання

1. Архетипна символізація глибинних аспектів психіки суб'єкта

Слухали: викладача Сергату Інесу Олегівну яка наголосила на актуальності для психолога-практика психопрофілактики особистісних якостей, усвідомлення власних глибинних характеристик психіки, що сприяє адекватному розумінню іншої людини та усуває спотворення дійсності. Інеса Олегівна звернула увагу, що глибинно-психологічна корекція передбачає цілісний підхід до пізнання деструкцій психіки суб'єкта, витoki яких пов'язані з несвідомою сферою. Архетипна символіка сприяє репрезентації витісненого змісту. Особливого значення у процесі об'єктивації несвідомого змісту мають міфи, казки, психомалюнки, репродукції художніх полотен для яких загальною є архетипна символіка.

Сергатою І.О. було окреслено *основні методики, які використовуються в груповій психокорекції за методом АСПП* а також надано *рекомендації викладачам* щодо практичного застосування інформації про архетипну символізацію глибинних аспектів психіки суб'єкта на практичних, семінарських та лабораторних заняттях.

Ухвалили: взяти інформацію до відома, залучати основні методики АСПП (психоаналіз малюнків, предметне моделювання (з використанням ліпки, каменів, іграшок, фігурок, свічок), методи невербальної взаємодії, методи вербальної взаємодії) під-час викладацької діяльності викладачами (додаток 1).

2. Затвердження графіків модульного контролю знань, ректорських контрольних робіт, консультацій, відкритих занять, взаємовідвідування занять на другий семестр

Слухали: завідувача кафедри, професора Митника О.Я. який наголосив на необхідності заповнення графіку модульного контролю знань, консультацій студентів та взаємовідвідувань занять викладачами, а також графіку відкритих занять. Також Олександр Якович повідомив, що у період з

01квітня – 03 травня 2024 року на факультеті відбудеться ректорський контроль знань студентів спеціальності 053 «Психологія», на якому буде проведено зріз знань студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти із таких дисциплін: вікова психологія, консультативна психологія, психологічна експертиза. А також другого (магістерського) рівня вищої освіти – теоретична і прикладна персонологія.

Ухвалили: Затвердити графік рубіжного модульного контролю знань студентів денної форми навчання, консультацій студентів, графіку взаємовідвідувань занять викладачами та графіку відкритих занять до 10.04.2024 р. Підготувати до проведення ректорського контролю знань студентів спеціальності 053 «Психологія» завдання, згідно вимог, та розмістити їх в Moodle, такими викладачами: доц. Дубініною К.В., доц. Лапченко І.О., доц. Рашковською І.В., викл. Чанчиковим І.К.

3. Про рекомендацію до друку методичних рекомендацій та вимог до написання та захисту дипломних, магістерських робіт зі спеціальності «Психологія»

Слухали: проф. Митника О.Я. щодо рекомендації до друку методичних рекомендацій та вимог до написання та захисту дипломних, магістерських робіт зі спеціальності «Психологія».

Ухвалили: рекомендувати до друку методичні рекомендації та вимоги до написання та захисту дипломних, магістерських робіт зі спеціальності «Психологія».

4. Питання про відвідування аудиторних занять студентами 3 та 4 курсів спеціальності «Психологія»

Слухали: завідувача кафедри, професора Митника О.Я щодо відвідування аудиторних занять студентами 3 та 4 курсів. Олександр Якович наголосив на тому, що у 2 семестрі на Педагогічному факультеті лише офлайн навчання. За індивідувальним графіком мають право навчатися лише ті студенти, які

працюють за спеціальність, пред'явили відповідний документ у деканаті та отримали дозвіл, свідченням чого є оформлений індивідуальний план навчання. Таким студентам необхідно надати матеріали для самостійної роботи, завдання для практичних та семінарських занять, які вони мають виконувати та звітувати під час індивідуальних консультацій.

Всі інші студенти зобов'язані бути присутніми на офлайн-парах, виконувати обсяги навантаження. Присутність студентів відмічати у журналі.

Ухвалили: інформацію взяти до відома. Список студентів, яким дозволено навчання за індивідуальним графіком подано у Додатку 2.

Завідувач кафедри
практичної психології

проф. Митник О.Я.

Секретар

ст.викл. Лелюх-Степанчук О.О.

«Архетипна символізація глибинних аспектів психіки суб'єкта»

Для психолога-практика є важливою психопрофілактика особистісних якостей, усвідомлення власних глибинних характеристик психіки, що сприяє адекватному розумінню іншої людини та усуває спотворення дійсності. Глибинно-психологічна корекція передбачає цілісний підхід до пізнання деструкцій психіки суб'єкта, витoki яких пов'язані з несвідомою сферою. Архетипна символіка сприяє репрезентації витісненого змісту. Особливого значення у процесі об'єктивації несвідомого змісту мають міфи, казки, психомалюнки, репродукції художніх полотен для яких загальною є архетипна символіка.

Складність вивчення цієї проблеми у тому, що прояви почуттів є витісненими і пов'язані з особистісною проблемою, яка усвідомлюється і породжує внутрішні деструкції психіки суб'єкта. Архетипна символіка, крім індивідуального сенсу, має значення, що існує поза досвідом суб'єкта, що дозволяє об'єктивувати сенс, пов'язаний з внутрішніми протиріччями психіки. Зазначену проблематику в своїх наукових працях розкриває засновниця психодинамічної теорії Т. Яценко.

Архетипна символіка знаходить своє вираження у психомалюнках, міфах, казках інших продуктах діяльності людини. Показано, що архетипна символіка, із загальним сенсом для різних людей, має індивідуально неповторний зміст, пов'язаний із репрезентацією інтимних почуттів суб'єкта.

Архетипні символи мають важливе значення в символічному маскуванні несвідомого змісту психіки внаслідок дії різних механізмів символізації (заміщення, згущення, натяку, маскування кількістю, гіперболізації, мінімізації, локалізації).

Несвідома сфера психіки впорядкована, взаємопов'язана зі свідомістю завдяки наявності психологічних захистів (базових і ситуативних). Системне

розуміння несвідомої сфери психіки суб'єкта сприяє виявленню ролі архетипної символіки у репрезентації неусвідомлюваних деструкцій психіки.

Методика психоаналізу комплексу тематичних малюнків сприяє об'єктивації змісту несвідомої сфери психіки. Зміст архетипної символіки розкривається за допомогою інтерпретації психолога, яка дозволяє визначити сутність особистісної проблеми суб'єкта з метою переведення її з несвідомої сфери у свідому.

Аналіз теоретичних та методологічних передумов використання казки як засобу психокорекції дозволяють констатувати те, що вона сприяє об'єктивації внутрішнього досвіду суб'єкта, може використовуватись у роботі як з дітьми, так і з дорослими.

Групова робота за методом АСПП дозволяє встановити зв'язок між такими переживаннями суб'єкта як страх та агресія, що виникають у ранньому дитинстві. Страх актуалізується як наслідок відсутності емоційного зв'язку з матір'ю, агресія ж існує як один із засобів захисту суб'єкта від страху.

Вивчення релігії, міфів, казок, різних форм художнього вираження почуттів та думок, а також сновидінь та фантазій підтверджує, що символічні репрезентації у різних культурах дуже схожі. Отже, розуміння несвідомого змісту психіки велике значення набуває символіка міфів і казок як складна категорія мислення, що відображає процес формування, розвитку світогляду, творчості, мови, обрядів певного народу.

Основні методики, які використовуються в груповій психокорекції за методом АСПП

Психоаналіз малюнків: методика аналізу комплексу тематичних психомалюнків забезпечує психокорекційний ефект, оскільки дозволяє проникати в глибинні аспекти та об'єктивувати внутрішні суперечності психіки суб'єкта, виявляти індивідуально-неповторну логіку несвідомого. Перелік малюнків складається із 39-42 тем. Інструкція до виконання психомалюнків спрямована на актуалізацію спонтанності та невимушеності

поведінки, а в процесі діалогічної взаємодії психолога з респондентом відбувається актуалізація саморефлексії, яка допомагає у виявленні (об'єктивуванні) глибинних аспектів психіки. Робота з комплексом тематичних психомалюнків також передбачає підбір *репродукцій художніх полотен* кожного малюнку окремо. Така процедура подвійного опосередкування сприяє послабленню психологічних захистів у психокорекційному процесі, також можлива робота лише з репродукціями художніх полотен. *Психоаналіз малюнків тату*[6] дає змогу не лише поглибити розуміння вини, але відкриває перспективи її нівелювання через процеси усвідомлення респондентом глибинних чинників власних особистісних проблем. Малюнки тату виконуються на теми: «Тату вини» і «Власне тату» і передбачає підбір репродукцій художніх полотен до кожного малюнку окремо. Також на основі ініціативи учасників груп АСПП та наукових досліджень психодинамічної парадигми виникла ідея ще однієї теми малюнків тату – «Тату Едіпа».

Предметне моделювання (з використанням ліпки, каменів, іграшок, фігурок, свічок) сприяє дослідженню соціальних і сімейних взаємин респондента. Ці методики переважно використовуються у тому випадку, коли потрібно з'ясувати деталі певної ситуації респондента: його ставлення до членів сім'ї, їхнє значення у виникненні глибинної проблематики тощо.

Психодрама

Методи невербальної взаємодії здатна цілісно виражати психологічний зміст як свідомого так і несвідомого. Основними функціями невербальних методик є: зближення членів групи, взаємопізнання, розкриття глибинних аспектів психіки, які важко вербалізувати. Невербальні методи – це ефективний спосіб оптимізації соціально-перцептивної сфери особистості.

Методи вербальної взаємодії вербальні – передбачають інтерпретацію, якій сприяє орієнтація на смислові параметри, відбувається також їхнє уточнення завдяки діалогічній взаємодії. Найчастіше виконуються такі

вправи: «Три запитання: до “минулого”, “теперішнього” і “майбутнього”», «Казка власного життя» тощо.

Під час глибинного пізнання всі зазначені методи є взаємодоповнюючими та використовуються відповідно до ситуації і матеріалу респондента.

Рекомендації викладачам щодо практичного застосування інформації про архетипну символізацію глибинних аспектів психіки суб'єкта на практичних, семінарських та лабораторних заняттях.

Тренінг спілкування та самопізнання (використовувати малюнкові методики, адже завдяки їм можна розкрити найбільш актуальні проблеми серед здобувачів. Подальший аналіз сприятиме розкриттю проблеми, її усвідомленню, розуміння шляхів її подолання).

Тренінг командоутворення(використовувати іграшки, камені, ліпку, репродукції художніх полотен, що сприятиме глибинному пропрацюванню проблем, знайомленню один з одним та сприяє послабленню внутрішньої напруги. Адже лише пропрацювавши свої особисті актуальні проблеми можна говорити про якісне командоутворення).

Проективні методи психодіагностики та консультативна психологія (ознайомлювати здобувачів з можливим використанням опосередкованих засобів під час консультування та діагностування. Це сприятиме розширенню їхнього професійного інструментарію).

Знання методу АСПП і розуміння архетипної символіки сприятиме підвищенню рівня професіоналізму майбутніх психологів та більш ефективній психологічній допомозі (психолог пропрацювавши свої проблеми може допомогти іншим, працює більш глибинно).

**Список студентів спеціальності 053 «Психологія»,
яким дозволено навчання за індивідуальним графіком**

24прпс	35прпс	36псро	45прпс	46псро
Махукова О. Демченко Ю.	Бібк Кальчун Петровець Дячук Д. Толстяк Д Гонта І.	Ксенженко С. Сичинська В. Трембіцька Є. Даценко В. Стукало Н. Бондаренко В.	Круглян Н. Яндюк М. Кушнір І. Піддубняк А. Гориславець К. Адаменко К. Озерна Ю. Ямолук Ю. Хамула Д. Бевз В.	Мехеда С. Авдєєва А. Бугайов О. Сіренко М. Генза Р.